

Tudósaink nyilatkozatai az Amerikai Kommunista Párt betiltásáról

Az USA a Kommunista Párt törvényen kívül helyezését nyíltan a fasizmus útjára lépett.

Ez a tény nagyon világosan mutatja, hogy mit érnek a burzsoázia államában a szabadságjogok. Az USA sokáig úgy élt a köztudatban, mint a szabadság földje. Kormányai ma is szívesen beszél és intézkedik a «szabad világ» nevében s most mégis ahhoz az eszközhöz nyúl, amelyet annakidején a legsötétebb reakció alkalmazott az «eretnekek» ellen.

A szabadságjogok egykor fegyverként szerepeltek a haladó burzsoázia kezében a feudális társadalmi és gazdasági rend megdöntésére. Ma a szabadságjogok rendszere a burzsoázia ellen ható erő a haladó eszmék szolgálatában.

A burzsoázia demokrácia az új helyzetben gondolkodás nélkül dobja el a szabadságjogok eddig fenn lógatott zászlaját. A szabadság eszméje csak addig érték számára, amíg a tőkés osztály érdekében felhasználható s a kizsákmányolást mozdítja elő.

Az USA-nak sikerült akarata ellenére egy táborba sorakoztatni fel az «erő politikájával» szemben a békét szerető egész emberiséget. A szabadságjogok félredobásával még jobban megerősíti és összekovácsolja mindazokat, akik komolyan veszik a szabadság eszméjét és készek érte harcolni, mert tudják, hogy szabadság nélkül nincs haladás.

BÚZA LÁSZLÓ
akadémikus,
a nemzetközi jog professzora.

★

A Rosenberg-házaspár kegyetlen kivégzése és az állami hivatalokba «beférkőzött» ügyvezető «gyanús elemek» ellen folytatott kiméletlen hadjárat után, az Egyesült Államok most végleg szakított a politikai szabadság elvével, melynek egykor előharcosa volt, mikor betiltotta és illegálisba kényszerítette a Kommunista Pártot. Azt reméli, hogy ezzel lebunkózza a proletáriátus forradalmi élcsapatát.

Az ilyen brutális elnyomás, a gyülekezési és szervezkedési szabadság elsikkasztása kisebb mértékben és időközönként más polgári nemzeteknél sem ritka, de soha sem éri el a kormányuk által megszabott célt. Legutóbb például Olaszországban a firenzei pártszervezet akart a város gyönyörű kertjeiben népünnepelet tartani az «Unita» javára, de a polgármester utolsó pillanatban visszavonta a ró már kiadott engedélyt. A következő nap az lett, hogy másnap az «Unita» szerkesztőségbe sokkal több pénzdíjazás érkezett, mint amennyi jövedelmet a népünnepelet hozhatott volna. Ráadásul még ingyen propagandával is megajándékozta a város háza a firenzei pártszervezetet.

Az illegálitás nem törheti meg, sőt további küzdelemre fogja buzdítani az Egyesült Államok Kommunista Pártját, mely ott is egyedül küzd a munkásság érdekeiért és a proletáriátus mindennapi követeléseit. Nem lehet ezt a pártot megakadályozni abban, hogy keresztültörje a földalattiság korlátait, ellenállhatatlanul a proletáriátus tömegpártjává legyen és kiterjedjen egy olyan vezető egyéniségre, aki — mint Rákosi Mátyás, perének 1935 február 8-án elmondott zárószavaival — odakiáltta ellenségnek és hitetlennek egyaránt: «Az ügy, amelyért harcolunk, győzni fog».

KOLTAY-KASTNER JENŐ
egyetemi tanár,
az irodalomtudományok
kandidátusa

A békekölcsönjegyzés sikeréért

Hatodik alkalommal jegyeznek egyetemünk dolgozói és hallgatói államkölcsönt. A kormány felhívása senki számára nem jelentett meglepetést, mégis az idei békekölcsönjegyzés bizonyos fokig különbözik a pár év előttiétől. Még néhány évvel ezelőtt a jegyzett összeg főleg a nehéziparban került beruházásra, az idén kölcsönadott forintjaink az életszínvonal emeléséhez közvetlenebb formában járulnak hozzá, hiszen a jegyzett összeget a könnyűipar és a mezőgazdaság fejlesztésére fogja kormányunk felhasználni. A kölcsönjegyzés azonban egybeesett az egyetemi hallgatók ösztöndíjának rendezésével és ez utóbbival kapcsolatban sok helytelen nézet és rémhír kapott lábra.

Amikor tehát a párt- és DISZ-szervezetek a kölcsönjegyzésre készültek, elsősorban a rémhíreket kellett leszárazni. Meg kellett magyarázni a hallgatóknak az ösztöndíjrendelet lényegét és elsősorban azt, hogy mindent elkövetünk annak érdekében, hogy anyagi nehézségek miatt senki ne legyen kénytelen tanulmányait félbeszakítani. Így az ösztöndíjak új elbírálásának munkája szorosan összefüggött a békekölcsönjegyzés előkészítésének munkájával.

Bár a jegyzés lebonyolítása a szakszervezet feladata volt, a sikeres végrehajtásért a pártszervezet felelős elsősorban. Ezért a szakszervezet munkájának támogatása és ellenőrzése a pártszervezet legfontosabb feladata volt. Szakszervezetünk körültekintő, gondos munkát végzett az előkészületek során. Időben és helyesen válogatta ki a jegyzés lebonyolítását végző aktivistákat, a kisdíjazásokat előadók. A pártszervezet ebben a munkában is segítségét nyújtotta a szakszervezetnek. Emellett a párttagokkal folytatott beszélgetések azt a célt

szolgálták, hogy párttagjaink erejükhez mérten példamutatóan jegyezzenek. A békekölcsönjegyzés feladatait megvitatta a taggyűlés is. Az ösztöndíjak rendezésének nyilvánossághozatala végleg lezárta az ezzel kapcsolatos kerülnő rémhíreket. Ezt az is mutatja, hogy hallgatóink túlnyomó többsége ösztöndíjának 25 százalékát jegyezte és azok közt, akik maximális ösztöndíjban részesülnek, sok olyan van, aki 150 forintot jegyzett.

A kölcsönjegyzés e napokban még folyik, így arról átfogó képet adni most korai volna. Az elméleti intézetek dolgozóinak jelentős része erejéhez mérten méltányos összeget jegyzett. Emellett azonban akadtak olyanok is — tegyük hozzá: a párttagok között is — akik jövedelmükhöz képest nagyobb összeget is jegyezhetnének volna anélkül, hogy ez anyagi nehézségeket okozna. Ez összefügg pártunknak legnagyobb hiányosságával, azaz, hogy dolgozóinknak nem magyaráztuk — és nem magyarázzuk — meg kielégítően az új szakasz nehézségeit és azt, hogy az elkövetett hibák kijavítása gyakran átmeneti nehézségeket okoz. Emiatt van, hogy az új szakasz politikájának megvalósulása néha göröngyös úton halad. De pártunknak el kell hártania ezeket a nehézségeket és semmi kétség, hogy meg is fog birkózni velük. Ezeknek a rendkívül lényeges és legtöbb dolgozónk számára problémát jelentő kérdéseknek megmagyarázása most a legfontosabb feladatunk. Ennek jegyében kell felkészülnünk a békekölcsönjegyzés után az új tanácsok megvalósítására. E fontos problémák megmagyarázásával kell tovább szilárdítanunk dolgozóinknak és hallgatóinknak a pártba vetett bizalmát.

H I R E K

A Szegedi Nemzeti Színház felhívja az egyetem színházberlettel rendelkező dolgozóinak figyelmét, hogy Gorkij: «Kispolgárok» című színművének bemutatója a Katona és Vasvári-berlettel rendelkezők részére október 2-án (szombaton) este 7 órakor lesz.

Egy évben kétszer is terem a burgonya

Különös látvány tárul a szemünk elé a Mezőgazdasági Kísérleti Intézet újszegedi gazdaságában. Több, egymás mellett sorakozó burgonyatáblán a szeptemberi napsütésben óleterős remegéssel köszöntik a nyárutói szellőt a zöldelő, virágzó burgonyabokrok. Más táblákon vi-

retű szabadföldi kísérletek biztató és eredményes dokumentumai a szegedi kutatók munkájának, mind Szegeden, mind Kecskeméten. Kisvárdá, Nagyberek, Dánszentmiklós határában, sőt még jónéhány helyen.

A kutatás, kísérletezés a legvál-

Talán itt nem sikerült a kísérlet? — Távolról sem! — válaszolja. — Ennek így is kell lennie. Ide ugyanis összehasonlításképpen olyan teljesen egészséges nyári szedésű új gumókat ültettünk, melyeken nem végeztük el a csirázás megindulásához szükséges vegyi kezelést. Így természetesen nem is hajtottak ki. Mire ezek a gumók önként csirázni kezdenek, már beleszaladunk a téibe.

— Számos lehetőséget kell kiki-sérleteznünk — folytatja Szalai elvtárs —, ha

a legcélszerűbb, leggazdaságosabb módokat meg akarjuk találni

a burgonya kétszeri aratásához. S valóban, a hiányosabb és egyenletesebb növényzetű nyújtó parcellák erre mutatnak. Különböző koncentrációnak, kezelési időnek alávetett vetőgumók kerültek különböző időpontokban a jól megművelt talajba. Ugyanilyen módszerrel állították be kísérleteiket, az ország más vidékein is.

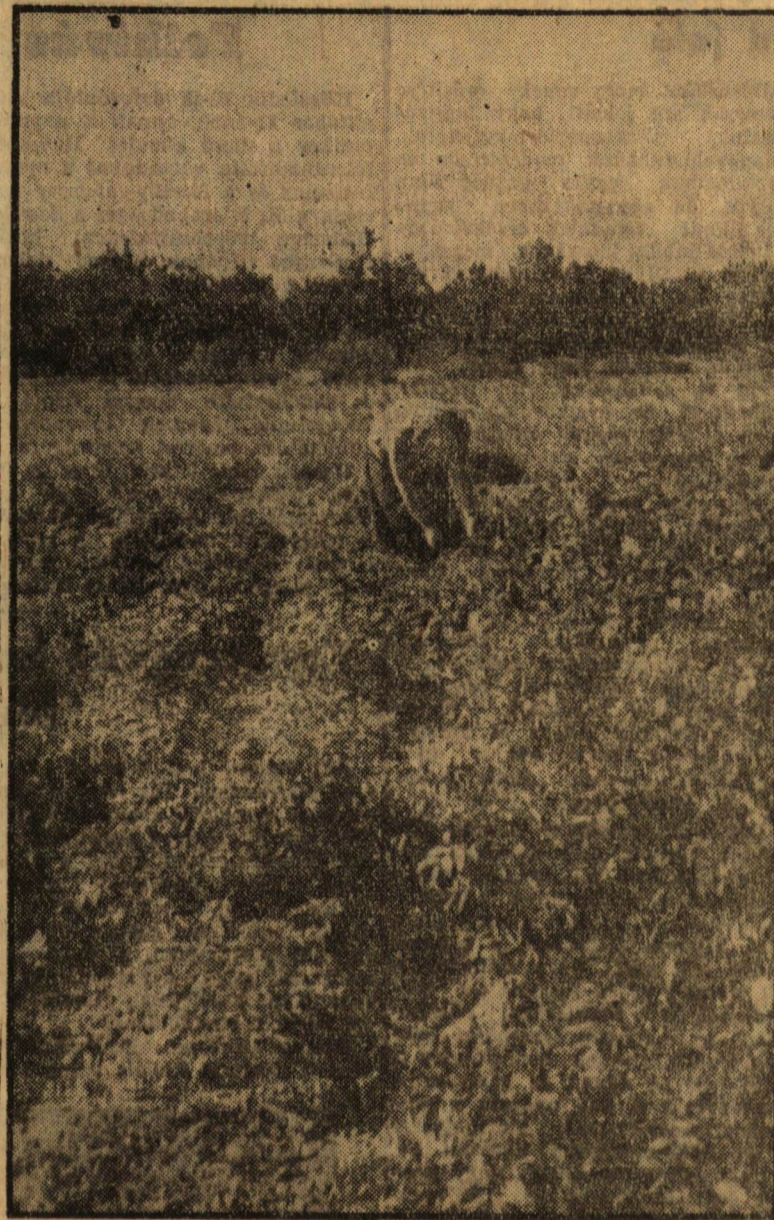
Az eredmények nem maradtak el. Ahol jó talajelőkészítést végeztek, ott a jelenlegi eredmények a várakozásnak teljes mértékben megfelelnek. Az első évi kísérletek után Teichmann Vilmos a kisvárdai és Mészöly Gyula a kecskeméti Kísérleti Intézet vezetői úgy nyilatkoztak, hogy a minőségi vetőburgonya biztosítását ezzel a módszerrel igen előnyösnek találják. Vör Róbert elvtárs, a kecskeméti Kísérleti Gazdaság kutatója rámutat arra, hogy egyik nagy előnye az új módszernek az, hogy nincs raktározási veszteség, mely egyes fajtáknál 40-60 százalékot is elér. De például a Gűlbabánál a 10 holdra jutó vetőburgonya a raktározási veszteség miatt a következő évben sokszor csak két holdra elegendő.

Eddig burgonyatermésünk érdekében valutáért kellett jelentős mennyiségű vetőgumót importálni. A burgonya másodszori vetése ezt hamarosan feleslegessé teszi.

Bár az idei nyári csapadékhiány miatt például a Dánszentmiklói ÁG-ban csak 60 százalékra sikerült a kísérlet, a gazdaság vezetői és dolgozói

felismerve az új módszer nagy jelentőségét,

vállalták, hogy a következő évben nagyobb területen létesítsenek má-

szonjt hiányos sorokban fáradtan hajtják le fejeseikjüket a csenevész bokrok virágai.

Ugyan mi ez? Miért van az, hogy egyazon minőségű, jól megművelt földben ennyire eltér egymástól a terméseredmény?

Szalai elvtárs, a Növényélettani Intézet vezetője egy gondosan kapált, gyommentes parcella fölé hajolva burgonyagumót keres a porhanyós földben. Ugy látszik, oda is vetettek, pedig bizony azon a földdarabon egy árva fűszál sincs. A burgonya ugyanazon évben való

másodszori vetésének kísérleteit

végzi itt a Növényélettani Intézet, de ennél többet persze a látottak sem mondanak, így hát Szalai elvtársához fordulunk.

— Mielőtt az elvtársaknak elmondanám, hogy mit látunk itt magunk körül — s itt Szalai elvtárs az előbb említett parcellákra mutat, előbb el kell mondanom, mi célt szolgálnak ezek a kísérletek.

— Burgonyatermésünk minősége és mennyisége igen fontos kérdése népgazdaságunknak. A burgonya dolgozóink asztalán a második kenyér, de ipari és takarmányozási hasznosítása is fontos. A termés növelésének alapkérdése a vetőgumó minőségében rejlik. Szovjet kutatók megállapították, hogy a melegtávoli vidékeken a tavaszi ültetés nem ad jó minőségű vetőgumót. Ezért a vetőgumó-szükségletet, nyári ültetéssel kell biztosítani. Amde, októbertől a következő év júliusáig, a hosszú raktározási idő alatt, nagyon sok gumó elpusztul. Ezért megfelelő laboratóriumi előkísérletek után megkíséreltük a júniusban felszedett újburgonyát bizonyos vegyi kezelések után újból elültetni, hogy így a raktározást kiküszöböljük és vele együtt a leromlást is megszüntessük. Azaz megkíséreltük az egy gumóról két termés nyerését egy éven belül.

Ennek jegyében indultak meg a kísérletek a Növényélettani Intézet laboratóriumában és szabad földön. Miután megfelelő módszerekkel sikerült a burgonyát csirázásra bírni, az idei évben már 12 fajtájával indultak meg a kísérletek nemesek itt Szegeden de

az ország legkülönbözőbb vidékein is,

különböző talajokon, más-más éghajlat alatt. Az első nagyobb mé-

zetosabb formában történik. Ezt tükrözik a körülöttünk fekvő parcellák is. A jól fejlett, haragoszöld virágzó bokrok a Koral sárga, a Koral róza és a Gűlbaba-Rózsagyűn-

gyo keresztezéséből előállított új magone-féleség képviselői. Ezek a vegyi kezelés útján pompás fejlődésnek induló fajták az idén már másodszor teremnek kiváló minőségű vetőgumót tavaszra.

Egy másik parcellán melyről már fentebb szóltunk, a Gűlbaba és az Ella egyenlően jól fejlett példányait látjuk. Ez idő szerint az al-

sodik vetést, mert meggyőződésük, hogy a jóminőségű vetőgumó termelésnek ez az egyetlen járható útja. A kísérletezés anyagi feltételeit a párt és kormány, mint ahogy az idén, a jövőben is biztosítani fogja.

Mi is bizalommal tekintünk a további kutatások elé, biztosak vagyunk abban, hogy egy-két éven

kalmazott módszerek alapján másodszori ültetésre nem alkalmasak. A legközelebbi feladat olyan újabb módszerek felkutatása, melyekkel a burgonyafajta is kétszeri terméshez jutna kényesíthető.

Persze, szeretnénk tudni, mi van azzal az üres parcellával, amelyen az előbb láttuk Szalai elvtársat,

belül sor kerül az új módszer olyan széleskörű alkalmazására a gyakorlatban, amely hazánk vetőgumó-szükségletét biztosítja és dolgozóink asztalán áldásosan éreztetni fogja hatását a szovjet felfedezések nyomdokain haladó új burgonyatermesztési módszer.